

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

3176 *REIAL DECRET 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.*

La Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, ha incorporat, fonamentalment mitjançant el capítol III del títol II, importants modificacions en el panorama de la formació especialitzada en ciències de la salut que necessàriament han conduït a un replantejament global i progressiu de les disposicions que han regulat la matèria fins a la seva aprovació.

Pel que fa a l'àmbit de la formació especialitzada, el primer pas en aquest procés de reforma l'ha constituït l'aprovació, en compliment de les previsions que conté l'article 20.f) en relació amb la disposició addicional primera de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, del Reial decret 1146/ 2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut, que per primera vegada, i d'una manera sistemàtica i detallada, regula els aspectes laborals de la necessària relació que uneix els especialistes en formació amb els centres on es formen durant el temps que dura la impartició del programa formatiu corresponent.

Aquest Reial decret constitueix un pas més en el procés esmentat, amb un doble objectiu, d'una banda, avançar en la implantació del model general de formació sanitària especialitzada dissenyat per la Llei esmentada i, d'una altra, potenciar les estructures docents incidint en els aspectes bàsics que, tant des del punt de vista organitzatiu com des del docent-assistencial, repercuteixen en el procés d'aprenentatge dels especialistes en formació, en la mesura que aquest procés condueix a l'obtenció d'un títol d'especialista que, d'acord amb l'article 16.2 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, té caràcter oficial i validesa en tot el territori de l'Estat.

Sobre això, aquest Reial decret, en desplegar la Llei 44/2003, de 21 de novembre, regula aspectes bàsics i fonamentals en el sistema de formació sanitària especialitzada, com ara els referits a la figura del tutor, a les unitats docents, a les comissions de docència o als aspectes detallats dels procediments d'avaluació que s'insereixen en el marc de les previsions que conté la disposició addicional cinquena del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, que té la finalitat de garantir els drets dels residents en les avaluacions negatives, així com possibilitar un tractament comú i coordinat amb el Registre Nacional d'Especialistes en Formació que garanteixi el principi d'igualtat en l'accés al títol d'especialista, sigui quina sigui la unitat docent, de les múltiples acreditades per a la formació, en què segueixen els seus programes formatius l'elevat nombre de residents que té el sistema.

El desenvolupament de les especialitats sanitàries s'ha produït al voltant d'una norma tan nuclear com el Reial decret 127/1984, d'11 de gener, pel qual es regula la formació mèdica especialitzada i l'obtenció del títol de metge especialista, que, sens dubte, ha estat un element clau en el prestigiós desenvolupament del nostre sistema sanitari. Al voltant del dit Reial decret, durant els seus 23 anys de vigència, s'han aprovat disposicions de diferent rang que, d'una manera dispersa, han desenvolupat el sistema a mesura que ho han demandat el seu progressiu grau de maduresa i les necessitats de la societat espanyola. A títol d'exemple, és això el que s'ha esdevingut amb els diferents reials decrets que han creat nous títols d'especialista pel sistema de residència, com ara el de radiofísica hospitalària, el de psicologia clínica o els relatius a les especialitats sanitàries per a químics, biòlegs i bioquímics, disposicions que, juntament amb les relatives a les especialitzacions de farmàcia que regula el Reial decret 2708/1982, de 15 d'octubre, i a les especialitats d'infermeria, recentment regulades pel Reial decret 450/2005, de 22 d' abril, han establert les bases per a un creixement obert del sistema, que, tanmateix, en pivotar fonamentalment a l'entorn de les previsions del dit Reial decret 127/1984, d'11 de gener, no n'han alterat

determinats plantejaments la modificació dels quals s'ha d'abordar, una vegada consolidat el sistema de residència per la Llei 44/2003, de 21 de novembre.

En efecte, la Llei esmentada planteja nous reptes al sistema formatiu de les especialitats en ciències de la salut a fi d'aconseguir la seva modernització i una millor adaptació del sistema a la consolidació definitiva de l'Estat de les autonomies, els serveis de salut de les quals, que són agents imprescindibles del sistema, demanden una formació especialitzada més flexible i permeable que, al mateix temps, afavoreixi una visió multiprofessional i multidisciplinària de conjunt, més concorde amb la realitat dels nostres dies, sense que per aquest motiu es perdin els grans èxits aconseguits que han fet que la formació d'especialistes hagi estat una de les claus del reconegut prestigi i alt nivell professional i científic que actualment té el nostre Sistema Nacional de Salut.

Les previsions d'aquest Reial decret responen a aquestes finalitats que, respectant les competències de les comunitats autònomes, d'acord amb la Llei 44/2003, de 21 de novembre, i adequant-se a la normativa comunitària sobre formació sanitària especialitzada, du a terme un important esforç de sistematització incorporant conceptes unitaris en tot el sistema que es posen de manifest en la relació global de totes les especialitats en ciències de la salut, classificades segons la titulació requerida per accedir-hi, en la configuració oberta i flexible de les unitats docents on s'imparteix la formació, en la regulació d'aspectes bàsics dels diferents òrgans col·legiats i unipersonals que intervenen en el procés formatiu; també abordant una regulació comuna per a tot el sistema de les avaluacions del resident mitjançant instruments que permetin constatar el compliment dels objectius quantitatius i qualitius i les competències professionals que ha d'adquirir l'aspirant al títol d'especialista segons les previsions del corresponent programa formatiu, i introduint en aquest procés la possibilitat de revisió de les avaluacions a través d'un procediment que, incardinat en el context general de l'avaluació, s'ajusta al que preveu la disposició addicional cinquena del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, abans esmentat.

D'altra banda, és un objectiu fonamental d'aquest Reial decret garantir un alt nivell de qualitat del sistema de formació sanitària especialitzada, i per portar-ho a terme es preveu l'aprovació de plans específics en el si de cada comissió de docència i la submissió de tota l'estructura docent que intervé en la formació d'especialistes a mesures de control i avaluació incardinades en els plans de gestió de qualitat que, coordinats per l'Agència de Qualitat del Sistema Nacional de Salut, es portin a terme amb la col·laboració de les diferents administracions autonòmiques.

Per tant, aquest Reial decret constitueix un marc general que ha de permetre seguir avançant en el procés d'adaptació del sistema a les previsions de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, que en un futur pròxim s'ha de completar amb altres normes de desplegament de la mateixa Llei sobre qüestions igualment importants en la configuració del sistema, com per exemple, entre d'altres, la modificació de les proves d'accés, la incorporació progressiva de criteris de troncalitat en la formació d'especialitats mèdiques, la regulació de les àrees de capacitació específica; assumptes que requereixen un grau més alt de definició, anàlisi i diàleg amb tots els agents implicats en la formació d'especialistes.

Així mateix, les característiques d'aquesta norma permeten que sigui l'instrument apropiat per abordar qüestions que afecten la configuració del sistema formatiu de residència. D'acord amb el que preveu la disposició transitòria quarta de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, això és el que s'esdevé amb la declaració de «a extingir» d'alguns títols d'especialista en règim d'alumnat a causa que no n'hi ha un desplegament efectiu.

Finalment, la profunda transformació, actualització i millora del sistema de formació sanitària especialitzada que porta a terme aquest Reial decret s'ha de potenciar amb l'important nucli de disposicions que es dictin destinades a adaptar els ensenyaments universitaris a les exigències derivades de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior.

Aquest Reial decret ha estat debatut i objecte d'informe favorable per la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut, on estan representades a més les conselleries de sanitat/salut de les diferents comunitats autònomes i els ministeris de Defensa, Economia i Hisenda, Educació i Ciència, Administracions Públiques, Treball i Afers Socials, i Sanitat i Consum.

Aquest Reial decret s'ha sotmès a informe tant de les organitzacions col·legials de metges, de farmacèutics, de psicòlegs, d'odontòlegs i estomatòlegs, d'infermers, de químics, de biòlegs i de físics, com dels òrgans assessors dels ministeris de Sanitat i Consum i d'Educació i Ciència en matèria de formació sanitària especialitzada, així com del Consell de Seguretat Nuclear.

Així mateix, la modificació de l'article 5.1.b) del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, relatiu als descansos entre jornades dels residents, mitjançant la disposició final primera d'aquest Reial decret, ha determinat que el Ministeri de Treball i Afers Socials sigui coproposador d'aquesta norma, al mateix temps que ha propiciat la participació del Fòrum Marc per al Diàleg Social a què es refereix l'article 35.3.a) de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, donant tràmit d'audiència a les organitzacions sindicals que hi tenen representació.

En virtut d'això, a proposta dels ministres de Sanitat i Consum, d'Educació i Ciència i de Treball i Afers Socials, amb l'aprovació prèvia de la ministra d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 8 de febrer de 2008.

DISPOSO :

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte determinar i classificar les especialitats en ciències de la salut els programes formatius de les quals condueixen a obtenir el corresponent títol oficial d'especialista per part dels diferents professionals que hi poden accedir, regular les característiques específiques d'aquests títols, les unitats docents, els òrgans col·legiats i unipersonals que intervenen en la supervisió i organització dels períodes formatius pel sistema de residència, els procediments d'avaluació dels especialistes en formació i l'avaluació i control de qualitat dels diferents elements que configuren les estructures docents on s'imparteixen els programes esmentats, desenvolupant les previsions que sobre això conté el capítol III del títol II de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.

El sistema formatiu de residència al qual es refereix l'article 20 de la Llei esmentada obliga, simultàniament, a rebre una formació i a prestar un treball que permetin que l'especialista en formació adquireixi, en unitats docents acreditades, les competències professionals pròpies de l'especialitat que estigui cursant, mitjançant una pràctica professional programada i supervisada destinada a assolir de manera progressiva, a mesura que avanci en el seu procés formatiu, els coneixements, les habilitats, les actituds i la responsabilitat professional necessaris per a l'exercici autònom i eficient de l'especialitat.

Article 2. *Especialitats en ciències de la salut.*

Són especialitats en ciències de la salut pel sistema de residència les que figuren detallades a l'annex I, classificades, segons la titulació requerida per accedir-hi, en especialitats mèdiques, farmacèutiques, de psicologia, d'infermeria i multidisciplinàries.

De conformitat amb el que preveu l'article 16 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, correspon al Govern la creació de nous títols d'especialista o la modificació i supressió dels que figuren a l'annex I, segons que ho requereixin les necessitats del sistema sanitari, l'evolució dels coneixements científics en la formació d'especialistes en ciències de la salut i la seva adaptació a les directrius derivades de la normativa comunitària sobre la matèria.

Article 3. *Obtenció, expedició i característiques pròpies dels títols d'especialista en ciències de la salut.*

1. Els títols d'especialista en ciències de la salut, a més de les característiques que preveu la Llei 44/2003, de 21 de novembre, i de les que corresponen a aquests títols com a conseqüència del seu caràcter oficial, s'han d'expedir una vegada el Ministeri d'Educació i Ciència hagi dictat l'ordre de concessió. En aquesta ordre s'han de fer constar:

- a) El títol universitari a través del qual s'ha accedit a plaça d'especialista en formació.
- b) La unitat i, si s'escau, el centre docent on s'ha cursat la formació.
- c) La convocatòria de prova selectiva per accedir a places de formació sanitària especialitzada en la qual es va obtenir plaça en formació.
- d) La data de concessió del títol, que és la mateixa per a tots els residents de la mateixa promoció i especialitat, llevat dels supòsits de repetició de curs, revisió de les avaluacions, o altres causes de pròrroga o suspensió del període formatiu que preveuen aquest Reial decret i la legislació que regula la relació laboral especial de residència.

Emesa l'ordre de concessió, i amb l'abonament previ de les taxes corresponents, els interessats poden sol·licitar l'expedició material del títol, en la denominació del qual s'han de fer constar el títol universitari mitjançant el qual s'ha accedit a l'especialitat de què es tracti i la durada en anys del període de residència.

La data d'expedició del títol és la d'abonament de les taxes. Des del moment en què aboni els drets corresponents, l'interessat pot sol·licitar l'expedició d'una certificació supletòria provisional que substitueix el títol oficial fins que es produeixi la seva expedició material, i que té el mateix valor a efectes de l'exercici dels drets inherents al títol.

2. De conformitat amb el que preveuen la disposició addicional segona de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, i el paràgraf final de la disposició addicional setzena de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, tant el títol d'especialista com la seva denominació, en els termes que conté l'annex I d'aquest Reial decret, només els poden utilitzar de manera exclusiva els professionals que els tinguin. En conseqüència, de conformitat amb el que preveu la disposició addicional desena.1 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, els títols universitaris als quals es refereix el Reial decret esmentat no poden induir a confusió ni coincidir en la denominació i els continguts amb els dels especialistes en ciències de la salut que regula el capítol III de la Llei 44/2003. Aquests títols universitaris tampoc poden tenir els mateixos efectes professionals que l'article 16.3 de la Llei 44/2003 atribueix als títols d'especialistes en ciències de la salut.

3. L'avaluació final positiva del període de residència dóna dret a obtenir el títol d'especialista i, per aquest motiu, una vegada notificada al Registre d'Especialistes en Formació a què es refereix l'article 32.1 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, el Ministeri d'Educació i Ciència ha d'iniciar els tràmits per expedir l'ordre de concessió d'aquest títol.

Així mateix, aquesta notificació possibilita que el Registre d'Especialistes en Formació expedeixi als interessats que hagin estat avaluats de manera positiva una certificació acreditativa del compliment del període formatiu pel sistema de residència, de les dates d'inici i finalització de l'esmentat període, i del centre o la unitat on s'ha dut a terme.

CAPÍTOL II

De les unitats docents

Article 4. *Concepte.*

La unitat docent es defineix com el conjunt de recursos personals i materials, pertanyents als dispositius assistencials, docents, de recerca o de qualsevol altre caràcter que, amb independència de la seva titularitat, es considerin necessaris per impartir formació reglada en especialitats en ciències de la salut pel sistema de residència, d'acord amb el que estableixen els programes oficials de les diferents especialitats.

Sense perjudici del que preveu l'article 5, apartats 2 i 3, el programa formatiu s'ha de seguir en la mateixa unitat docent acreditada on el resident hagi obtingut plaça en formació.

Article 5. *Acreditació d'unitats docents.*

1. Les unitats docents les ha d'acreditar el Ministeri de Sanitat i Consum segons el procediment que regula l'article 26.3 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, amb subjecció als requisits bàsics d'acreditació que, amb caràcter general, han de complir els centres on s'ubiquin unitats docents acreditades, i als requisits específics d'acreditació que hagin aprovat amb caràcter general els ministeris de Sanitat i Consum i d'Educació i Ciència per a cada una de les especialitats que s'hi formin.

La desacreditació o revocació, total o parcial, de l'acreditació concedida s'ha d'efectuar, si s'escau, pel mateix procediment, escoltats el centre afectat i la seva comissió de docència.

2. Quan ho aconsellin les condicions específiques d'una unitat, i amb subjecció al mateix procediment que esmenta l'apartat anterior, s'han d'adoptar mesures provisionals, com ara la suspensió de l'acreditació o altres mesures cautelars, fins que se solucionin les deficiències detectades en la unitat docent de què es tracti. En aquests supòsits, segons les circumstàncies de cada cas, es pot fer la redistribució total o parcial dels residents afectats en altres unitats docents acreditades de la mateixa comunitat autònoma o, excepcionalment, d'una altra comunitat autònoma.

3. En els supòsits de desacreditació definitiva, s'ha de fer la redistribució dels residents afectats en altres unitats docents acreditades de la mateixa comunitat autònoma o, excepcionalment, d'una altra comunitat autònoma.

4. En les resolucions d'acreditació de la unitat docent s'han de fer constar el nombre de places acreditades, l'entitat titular, la gerència o l'òrgan de direcció coordinador de la infraestructura docent de què es tracti i la seu de la comissió de docència a la qual s'adscriu la unitat esmentada.

Article 6. *Sol·licitud d'acreditació d'unitats docents.*

De conformitat amb el que preveu l'article 26.3 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, la sol·licitud d'acreditació d'unitats docents l'ha de fer l'entitat titular del centre on s'ubiquin.

En tot cas, sigui quina sigui la titularitat, pública o privada, del centre que hagi adoptat aquesta iniciativa, correspon a les comunitats autònomes informar i traslladar les sol·licituds d'acreditació al Ministeri de Sanitat i Consum.

Article 7. *Unitats docents multiprofessionals.*

1. En les especialitats multidisciplinàries que s'esmenten a l'apartat 5 de l'annex I hi ha d'haver una unitat docent per cada especialitat on s'han de formar tots els titulats que poden accedir a places en formació de l'especialitat de què es tracti.

2. S'han de formar en la mateixa unitat docent les especialitats no incloses a l'apartat anterior que, tot i que per accedir-hi es requereixi una titulació universitària diferent, incideixin en camps assistencials afins. Aquest criteri s'ha d'aplicar a les unitats docents de caràcter multiprofessional que s'esmenten a l'annex II d'aquest Reial decret.

Aquestes unitats docents han de complir els requisits d'acreditació comuns i els específics de les especialitats que s'hi formin. Cada especialitat ha de tenir els seus propis tutors, que han de planificar l'execució del corresponent programa formatiu.

Les comunitats autònomes han d'adscriure les unitats docents de caràcter multiprofessional a les comissions de docència de centre o d'unitat, en funció de les seves característiques, del nombre de residents que s'hi formin i de l'àmbit assistencial on es dugui a terme majoritàriament la formació.

El Ministeri de Sanitat i Consum, escoltat el Consell Nacional d'Especialitats en Ciències de la Salut, i amb l'informe previ de la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional

de Salut, ha de fixar els termes en els quals s'ha d'actualitzar o modificar la relació que conté l'annex II d'aquest Reial decret.

3. La incorporació de criteris de troncalitat en la formació d'especialitats en ciències de la salut pot determinar la creació d'unitats docents de caràcter troncal i, si s'escau, l'ampliació de les especialitats que es formin en les unitats docents que s'esmenten en els dos apartats anteriors.

CAPÍTOL III

Òrgans docents de caràcter col·legiat: comissions de docència

Article 8. *Concepte.*

Les comissions de docència són els òrgans col·legiats als quals correspon organitzar la formació, supervisar la seva aplicació pràctica i controlar el compliment dels objectius previstos en els programes formatius de les diferents especialitats en ciències de la salut.

Així mateix, correspon a les comissions de docència facilitar la integració de les activitats formatives i dels residents amb l'activitat assistencial i ordinària del centre, i planificar la seva activitat professional al centre conjuntament amb els seus òrgans de direcció.

Els òrgans de direcció dels diferents centres, els responsables dels dispositius en què s'imparteixi la formació i les comissions de docència estan obligats a informar-se mútuament sobre les activitats laborals i formatives dels residents, a fi de decidir conjuntament la seva adequada integració amb l'activitat assistencial del centre o dispositiu de què es tracti.

Article 9. *Àmbit d'actuació.*

Les comissions de docència estenen el seu àmbit d'actuació a un centre o una unitat docent.

S'entén per centre sanitari docent l'hospital, agrupació d'hospitals, centres de salut, agrupació funcional d'unitats docents, agrupacions territorials docents de recursos sanitaris o altres entitats, creades a iniciativa de les comunitats autònomes, per formar especialistes en ciències de la salut.

S'han de constituir subcomissions específiques de la comissió de docència quan ho aconsellin les condicions particulars, les característiques formatives, la diferent titulació o la diversa naturalesa o dispersió geogràfica dels dispositius que es considerin necessaris per formar residents.

Amb caràcter general, les comunitats autònomes han de constituir comissions de docència de centre que agrupin les unitats docents de les diferents especialitats en ciències de la salut que es formin en el seu àmbit, sense perjudici dels supòsits en què sigui aconsellable crear una comissió de docència d'unitat per la seva especial naturalesa.

Article 10. *Composició, funcions i presidència de les comissions de docència.*

1. En les comissions de docència sempre hi ha d'haver representació dels tutors de la formació i dels residents.

De conformitat amb el que preveu l'article 27.2 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, correspon a les comunitats autònomes, dins dels criteris generals que fixi la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut, determinar la dependència funcional, la composició i les funcions de les comissions de docència.

Aquests criteris generals són aplicables en tot el sistema sanitari implicat en la formació d'especialistes en ciències de la salut pel sistema de residència, i s'han de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. La presidència de les comissions de docència la té el cap d'estudis de formació especialitzada, al qual correspon dirigir les activitats de planificació, organització, gestió i supervisió de la docència especialitzada, i per aquest motiu les comunitats autònomes han de garantir la seva adequada capacitació regulant el procediment per a la seva designació

i exercici, en el marc del que preveu l'article 10 de la Llei 44/ 2003, de 21 de novembre, i amb subjecció als criteris comuns que fixi la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut.

CAPÍTOL IV

Òrgans docents de caràcter unipersonal

Article 11. *El tutor. Concepte, funcions i nomenament.*

1. El tutor és el professional especialista en servei actiu que, estant acreditat com a tal, té la missió de planificar i col·laborar activament en l'aprenentatge dels coneixements, les habilitats i les actituds del resident a fi de garantir el compliment del programa formatiu de l'especialitat de què es tracti.

El perfil professional del tutor s'ha d'adequar al perfil professional dissenyat pel programa formatiu de l'especialitat corresponent.

El tutor és el primer responsable del procés d'ensenyament-aprenentatge del resident, i amb aquesta finalitat ha de mantenir amb ell un contacte continu i estructurat, sigui quin sigui el dispositiu de la unitat docent en el qual es dugui a terme el procés formatiu.

Així mateix, el tutor, amb la finalitat de seguir aquest procés d'aprenentatge, ha de mantenir entrevistes periòdiques amb altres tutors i professionals que intervinguin en la formació del resident, amb els quals ha d'analitzar el procés continuat d'aprenentatge i els corresponents informes d'avaluació formativa, que han d'incloure els de les rotacions dutes a terme.

2. Les principals funcions del tutor són les de planificar, gestionar, supervisar i avaluar tot el procés de formació, proposar, quan escaigui, mesures de millora en la impartició del programa, i afavorir l'autoaprenentatge, l'assumpció progressiva de responsabilitats i la capacitat de recerca del resident.

Els tutors de cada especialitat n'han de proposar la guia o l'itinerari formatiu tipus, que ha d'aprovar la comissió de docència amb subjecció a les previsions del programa corresponent. Aquesta guia, que és aplicable a tots els residents de l'especialitat que es formin en la unitat docent de què es tracti, s'entén sense perjudici d'adaptar-la al pla individual de formació de cada resident, elaborat pel tutor en coordinació amb els responsables dels dispositius assistencials i altres tutors de residents que es formin en el centre o la unitat docent.

3. El tutor, que, llevat de causa justificada o situacions específiques derivades de la incorporació de criteris de troncalitat en la formació d'especialistes, ha de ser el mateix durant tot el període formatiu, i pot tenir assignats fins a un màxim de cinc residents.

4. Les comunitats autònomes han d'adoptar les mesures necessàries per assegurar una adequada dedicació dels tutors a la seva activitat docent, ja sigui dins o fora de la jornada ordinària.

5. El nomenament del tutor s'ha d'efectuar pel procediment que determini cada comunitat autònoma, amb subjecció als criteris generals que, si s'escau, aprovi la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut, entre professionals prèviament acreditats que prestin serveis en els diferents dispositius integrats en el centre o la unitat docent i que tinguin el títol d'especialista que sigui procedent.

Article 12. *Avaluació, incentivació i millora de competències del tutor.*

1. D'acord amb el que preveu l'article 10.2 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, les funcions de tutoria tenen la consideració de funcions de gestió clínica i com tals han de ser avaluades i reconegudes.

2. Les comunitats autònomes, amb la finalitat de garantir la idoneïtat i el manteniment de les competències dels tutors, han de regular procediments d'avaluació per a la seva acreditació i reacreditació periòdica amb subjecció al que preveu l'article 10.1 i 3 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre.

A aquests efectes, s'han de tenir en compte, entre d'altres factors, l'experiència professional continuada com a especialista, l'experiència docent, les activitats de formació continuada, l'activitat de recerca i de millora de qualitat, la formació específica en metodologies docents, així com el resultat de les avaluacions de qualitat i enquestes sobre el grau de satisfacció assolit.

3. De conformitat amb el que preveu l'article 10.4 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, les comunitats autònomes han de regular sistemes de reconeixement específic de l'acció tutorial en els seus serveis de salut respectius.

En aquests procediments s'han de reconèixer les funcions de tutoria portades a terme en les unitats i els centres acreditats per a la formació d'especialistes en l'àmbit de tot el sistema sanitari.

4. Les administracions sanitàries, a fi de facilitar la millora de la seva competència en la pràctica clínica i en les metodologies docents, han d'afavorir que els tutors duguin a terme activitats de formació continuada sobre aspectes com ara els relacionats amb el coneixement i l'aprenentatge de mètodes educatius, tècniques de comunicació, metodologia de la recerca, gestió de qualitat, motivació, aspectes ètics de la professió o aspectes relacionats amb els continguts del programa formatiu.

Article 13. *Altres figures docents.*

Les comunitats autònomes, segons les seves característiques i criteris organitzatius propis, poden crear altres figures docents amb la finalitat d'emparar col·laboracions significatives en la formació especialitzada, objectius de recerca, desenvolupament de mòduls genèrics o específics dels programes o qualssevol altres activitats docents d'interès.

CAPÍTOL V

Deure general de supervisió i responsabilitat progressiva del resident

Article 14. *El deure general de supervisió.*

D'acord amb el que estableixen l'article 104 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, l'article 34.b) de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, i l'article 12.c) de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar a la disposició de ser utilitzada en els ensenyaments de grau, especialitzats i continuats dels professionals.

Aquest principi rector determina que les previsions d'aquest Reial decret i les que adoptin les comunitats autònomes sobre els òrgans col·legiats i unipersonals de caràcter docent s'entenguin sense perjudici del deure general de supervisió inherent als professionals que prestin serveis en les diferents unitats assistencials on es formin els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats dutes a terme pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren les unitats docents acreditades per a la formació d'especialistes han de programar les seves activitats assistencials en coordinació amb els tutors de les especialitats que s'hi formen, a fi de facilitar el compliment dels itineraris formatius de cada resident i la seva integració supervisada en les activitats assistencials, docents i de recerca que es portin a terme en les unitats esmentades, amb subjecció al règim de jornada i descansos que preveu la legislació aplicable sobre aquest aspecte.

Article 15. *La responsabilitat progressiva del resident.*

1. El sistema de residència al qual es refereix l'article 20 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu implica l'assumpció progressiva de responsabilitats en l'especialitat que s'estigui cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins que s'assoleixi el grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la professió sanitària d'especialista.

2. En aplicació del principi rector que estableix l'article anterior, els residents s'han de sotmetre a les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o la unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que se suscitin com a conseqüència de la relació esmentada.

3. La supervisió de residents de primer any ha de ser de presència física i l'han de portar a terme els professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o la unitat pels quals el personal en formació hi estigui fent rotació o prestant serveis d'atenció continuada.

Aquests especialistes han de visar per escrit les altes, les baixes i els altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

Les previsions que conté aquest apartat s'han d'adaptar a les circumstàncies específiques de supervisió en les especialitats la durada de les quals sigui d'un any.

4. La supervisió decreixent dels residents a partir del segon any de formació ha de tenir caràcter progressiu. A aquests efectes, el tutor del resident pot impartir, tant al resident com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o la unitat, instruccions específiques sobre el grau de responsabilitat dels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.

En tot cas, el resident, que té dret a conèixer els professionals presents en la unitat en la qual presti serveis, pot recórrer a ells i consultar-los quan ho consideri necessari.

5. Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits d'actuació per graduar la supervisió de les activitats que portin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualssevol altres que es considerin d'interès.

Aquests protocols s'han d'eleva als òrgans de direcció del corresponent centre o unitat perquè el cap d'estudis de formació especialitzada consensui amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.

CAPÍTOL VI

Avaluació

Article 16. *Tipus d'avaluació.*

El seguiment i la qualificació del procés d'adquisició de competències professionals durant el període de residència es porta mitjançant les avaluacions formativa, anual i final.

Article 17. *L'avaluació formativa.*

1. L'avaluació formativa és consubstancial al caràcter progressiu del sistema de residència, ja que efectua el seguiment del procés d'aprenentatge de l'especialista en formació, i permet avaluar el progrés en l'aprenentatge del resident, mesurar la competència adquirida en relació amb els objectius establerts en el programa de formació de l'especialitat corresponent, identificar les àrees i competències susceptibles de millora i aportar suggeriments específics per corregir-les.

2. Són instruments de l'avaluació formativa, entre altres:

a) Entrevistes periòdiques de tutor i resident, de caràcter estructurat i pactat, que afavoreixen l'autoavaluació i l'autoaprenentatge de l'especialista en formació. Aquestes entrevistes, en un nombre no inferior a quatre per cada any formatiu, s'han de dur a terme

en moments adequats, normalment en la meitat d'una àrea o bloc formatiu, per valorar els avenços i dèficits i possibilitar la incorporació en el procés de mesures de millora. Les entrevistes s'han de registrar en el llibre del resident i en els informes que s'esmenten en l'apartat 3 d'aquest article.

b) Instruments que permetin una valoració objectiva del progrés competencial del resident segons els objectius del programa formatiu i segons l'any de formació que s'estigui cursant.

c) El llibre del resident com a suport operatiu de l'avaluació formativa del resident.

3. Informes d'avaluació formativa.

El tutor, com a responsable de l'avaluació formativa, ha d'emplenar informes normalitzats basats en els instruments abans esmentats que s'han d'ajustar a les directrius a què es refereix l'article 28 d'aquest Reial decret. Aquests informes s'han d'incorporar a l'expedient personal de cada especialista en formació.

Article 18. El llibre del resident. Concepte, característiques i disseny.

1. El llibre del resident és l'instrument en què es registren les activitats que cada resident du a terme durant el seu període formatiu.

2. Són característiques del llibre del resident:

a) El caràcter obligatori.

b) Ser el registre individual d'activitats que evidencien el procés d'aprenentatge del resident, i per aquest motiu a aquest llibre s'han d'incorporar les dades quantitatives i qualitatives que s'han de tenir en compte en l'avaluació del procés formatiu.

c) Registrar les rotacions realitzades, tant les previstes en el programa formatiu com les externes autoritzades, segons el que preveu l'article 21 d'aquest Reial decret.

d) Ser un instrument d'autoaprenentatge que afavoreixi la reflexió individual i conjunta amb el tutor a fi de millorar les activitats portades a terme pel resident durant cada any formatiu.

e) Ser un recurs de referència en les avaluacions, juntament amb altres instruments de valoració del progrés competencial del resident.

3. El llibre és propietat del resident, que l'ha d'emplenar amb l'ajuda i supervisió del seu tutor. Les dades que contingui estan subjectes a la legislació aplicable sobre protecció de dades de caràcter personal i secret professional.

4. La comissió nacional de l'especialitat corresponent ha de dissenyar l'estructura bàsica del llibre del resident, que l'ha d'aprovar el Ministeri de Sanitat i Consum, i correspon a la comissió de docència garantir l'adaptació individual del seu contingut (pla individual de formació) a la guia o l'itinerari formatiu aprovat per la mateixa comissió a proposta dels tutors de cada especialitat.

Article 19. Comitès d'avaluació. Composició.

1. S'ha de constituir un comitè d'avaluació per cadascuna de les especialitats els programes formatius de les quals es desenvolupin en el centre o la unitat docent. Els comitès tenen el caràcter d'òrgan col·legiat i la seva funció és dur a terme l'avaluació anual i final dels especialistes en formació.

2. Els comitès d'avaluació han d'estar integrats, almenys:

a) Pel cap d'estudis de formació especialitzada, el qual presideix el comitè i dirimeix amb el seu vot els empats que es puguin produir.

b) Pel president de la subcomissió que en el seu cas correspongui.

c) Pel tutor del resident.

d) Per un professional que presti serveis al centre o la unitat de què es tracti, amb el títol d'especialista que en cada cas correspongui, designat per la comissió de docència.

e) Per un dels vocals de la comissió de docència designat per la comunitat autònoma.

Les avaluacions anuals i finals s'han de fer constar en les actes corresponents del comitè d'avaluació.

Article 20. *L'avaluació anual.*

1. L'avaluació anual té la finalitat de qualificar els coneixements, les habilitats i les actituds de cada resident en finalitzar cadascun dels anys que integren el programa formatiu, en els termes següents:

a) Positiva: quan el resident ha assolit el nivell exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu en l'any de què es tracti.

b) Negativa: quan el resident no ha assolit el nivell mínim exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu en l'any de què es tracti.

Les avaluacions anuals negatives poden ser recuperables, en els supòsits que preveu l'article 22.1 i 2 d'aquest Reial decret, i no recuperables, en els supòsits que preveu l'apartat 3 de l'esmentat article.

2. L'informe anual del tutor és l'instrument bàsic i fonamental per valorar el progrés anual del resident en el procés d'adquisició de competències professionals, tant assistencials com de recerca i docència. Aquest informe ha de contenir:

a) Informes d'avaluació formativa, inclosos els informes de les rotacions, els resultats d'altres valoracions objectives que s'hagin pogut realitzar durant l'any de què es tracti i la participació en cursos, congressos, seminaris o reunions científiques relacionats amb el programa corresponent.

b) Informes d'avaluació de rotacions externes no previstes en el programa formatiu sempre que compleixin els requisits previstos a aquest efecte.

c) Informes que se sol·licitin dels caps de les diferents unitats assistencials integrades en la unitat docent de l'especialitat en què el resident s'estigui formant.

3. L'avaluació anual l'ha de portar a terme el comitè d'avaluació corresponent en els 15 dies anteriors a aquell en què conclou l'any formatiu corresponent, i els seus resultats s'han de traslladar a la comissió de docència perquè els publiqui en els termes que preveu l'article 23 d'aquest Reial decret.

Article 21. *Rotacions externes, la seva autorització i avaluació.*

1. Es consideren rotacions externes els períodes formatius, autoritzats per l'òrgan competent de la comunitat autònoma corresponent, que es portin a terme en centres o dispositius no previstos en el programa de formació ni en l'acreditació atorgada al centre o la unitat docent.

2. L'autorització de rotacions externes requereix el compliment dels requisits següents:

a) Que les proposi el tutor a la comissió de docència amb especificació dels objectius que es pretenen, que han de fer referència a l'ampliació de coneixements o a l'aprenentatge de tècniques no practicades en el centre o la unitat i que, segons el programa de formació, són necessàries o en són complementàries.

b) Que es realitzin preferentment en centres acreditats per a la docència o en centres nacionals o estrangers de prestigi reconegut.

c) En les especialitats la durada de les quals sigui de quatre anys o més, no pot superar els quatre mesos continuats dins de cada període d'avaluació anual, ni els 12 mesos en el conjunt del període formatiu de l'especialitat de què es tracti.

En les especialitats la durada de les quals sigui d'un, dos o tres anys, el període de rotació no pot superar els dos, quatre o set mesos, respectivament, en el conjunt del període formatiu de l'especialitat de què es tracti.

d) Que la gerència del centre d'origen es comprometi expressament a continuar abonant al resident la totalitat de les seves retribucions, incloses les derivades de l'atenció continuada que dugui a terme durant la rotació externa.

e) Que la comissió de docència de destí hi manifesti expressament la seva conformitat, i a aquests efectes s'han de tenir en compte les possibilitats docents del dispositiu on dugui a terme la rotació.

3. El centre on s'hagi realitzat la rotació externa ha d'emetre el corresponent informe d'avaluació seguint els mateixos paràmetres que en les rotacions internes previstes en el programa formatiu, i és responsabilitat del resident traslladar l'informe a la secretaria de la comissió de docència d'origen perquè l'avaluï dins el termini i en la forma escaient.

Les rotacions externes autoritzades i avaluades d'acord amb el que preveu aquest article, a més de tenir-se en compte en l'avaluació formativa i anual, s'han d'inscriure en el llibre del resident i donen dret a percebre despeses de viatge d'acord amb les normes que siguin aplicables a les entitats titulars de la unitat docent corresponent.

Article 22. *Supòsits d'avaluacions anuals negatives.*

Les avaluacions anuals negatives es produeixen en els supòsits següents:

1. Avaluació negativa perquè no s'assoleixen els objectius formatius fixats, a causa d'insuficiències d'aprenentatge susceptibles de recuperació.

En aquests supòsits, el comitè d'avaluació ha d'establir una recuperació específica programada que l'especialista en formació ha de realitzar dins dels tres primers mesos del següent any formatiu, conjuntament amb les activitats programades d'aquest any, i el seguiment del programa, i la pròrroga anual del corresponent contracte pels restants nou mesos, se supediten a l'avaluació positiva del període de recuperació esmentat.

En les especialitats d'infermeria, aquest període de recuperació és d'un mes en les especialitats la durada de les quals sigui d'un any i de dos mesos en aquelles el programa formatiu de les quals tingui una durada superior.

En les avaluacions anuals negatives d'últim any, el període de recuperació implica la pròrroga del contracte pel temps que duri el període de recuperació.

L'avaluació negativa del període de recuperació no té caràcter recuperable i suposa l'extinció del contracte, llevat que el resident sol·liciti la revisió de l'avaluació en els termes que preveu l'article 24 i el seu resultat sigui positiu.

2. Avaluació anual negativa a causa de la impossibilitat de prestació de serveis per un període superior al 25 per cent de la jornada anual, com a conseqüència de la suspensió del contracte o altres causes legals.

En aquests supòsits, el comitè d'avaluació ha d'establir la pròrroga del període formatiu pel temps necessari, o fins i tot la repetició completa d'any, quan ho aconselli la durada de la suspensió o les circumstàncies del cas.

Una vegada completat el període de recuperació que correspongui s'ha de procedir a la seva avaluació.

La repetició completa de l'any requereix l'informe previ de la corresponent comissió de docència i l'ha de resoldre el Ministeri de Sanitat i Consum.

La pròrroga del període formatiu o la repetició de l'any comporten la pròrroga del contracte pel període que en cada cas correspongui.

L'avaluació negativa del període de recuperació o repetició de curs no té caràcter recuperable i suposa l'extinció del contracte, llevat que el resident sol·liciti la revisió de l'avaluació en els termes que preveu l'article 24 d'aquest Reial decret i el seu resultat sigui positiu.

3. Avaluació anual negativa a causa de reiterades faltes d'assistència no justificades, a falta notòria d'aprofitament o a insuficiències d'aprenentatge no susceptibles de recuperació.

En aquests supòsits, el comitè d'avaluació ha de proposar l'extinció del contracte, la qual s'ha de portar a efecte, llevat que el resident sol·liciti la revisió de l'avaluació en els termes que preveu l'article 24 i el seu resultat sigui positiu.

Article 23. *Publicació de les avaluacions anuals i els seus efectes.*

1. Totes les comissions de docència han de disposar d'un tauler d'anuncis on s'han d'inserir els seus avisos i resolucions. Aquest tauler és el mitjà oficial de notificació de les resolucions relatives a les avaluacions, per la qual cosa la data d'inserció en el tauler implica l'inici del còmput dels terminis que en cada cas corresponguin.

La inserció en el tauler d'anuncis requereix la inclusió en la resolució de què es tracti d'una diligència específica del president de la comissió de docència per fer constar la data exacta de la seva publicació.

Les comissions de docència han d'informar els residents sobre la ubicació del tauler d'anuncis i dels seus possibles canvis.

El que s'ha exposat abans s'entén sense perjudici de la utilització d'altres mitjans afegits, inclosos els telemàtics, que facilitin la divulgació d'aquests anuncis.

2. Efectuades les avaluacions anuals, els comitès d'avaluació n'han de traslladar els resultats a la comissió de docència, que ha d'inserir en el tauler oficial d'anuncis una ressenya, signada pel seu president, perquè en el termini de 10 dies es puguin consultar, en la secretaria de la comissió i en l'horari que especifiqui la dita resolució, les qualificacions obtingudes en les avaluacions anuals, tant positives com negatives, i, en aquest últim cas, amb l'especificació de si són recuperables o no recuperables.

A partir de la data d'inserció en el tauler d'anuncis també s'inicia el còmput del termini de 10 dies per sol·licitar, davant la comissió de docència, la revisió de les avaluacions negatives, no recuperables, en els termes que preveu l'article 24 d'aquest Reial decret.

Sense perjudici del que preveu l'apartat 3, la comissió de docència, en el termini de 15 dies des de la publicació de la ressenya esmentada, ha de trametre al Registre Nacional d'Especialistes en Formació la relació d'avaluacions anuals positives i negatives, i, en aquest últim cas, amb l'especificació de si són recuperables o no recuperables.

3. Transcorregut el termini de deu dies des que es publiqui la ressenya que esmenta l'apartat anterior, el president de la comissió de docència ha de convocar els respectius comitès d'avaluació, i els ha de traslladar les avaluacions positives d'últim any i les negatives d'últim any no recuperables perquè no se n'ha formulat una sol·licitud de revisió, per tal que amb caràcter immediat procedeixin a portar a terme les avaluacions finals.

4. Quan les avaluacions anuals negatives siguin recuperables i el període de recuperació o repetició de curs sigui avaluat de manera negativa, el termini de 10 dies per sol·licitar la seva revisió davant la comissió de docència s'ha de computar a partir de la data en què, conclòs el període de recuperació, es notifiqui al resident aquesta avaluació negativa.

Article 24. *Procediment per a la revisió de les avaluacions anuals negatives no recuperables.*

1. Dins dels deu dies següents a la publicació o, si s'escau, notificació de les avaluacions anuals negatives no recuperables, en els termes que preveu l'article anterior, el resident pot sol·licitar per escrit la seva revisió davant la comissió de docència corresponent, que, amb la citació prèvia de l'interessat, s'ha de reunir dins dels 15 dies posteriors a la recepció de la sol·licitud.

A l'acte de revisió, el resident hi pot acudir acompanyat pel seu tutor.

2. Els membres de la comissió de docència, vistos l'expedient de l'interessat i les actes del comitè d'avaluació corresponent, han de formular les preguntes que considerin oportunes i han de decidir, per majoria absoluta dels seus membres, la qualificació definitiva de l'any formatiu de què es tracti.

3. Quan en la comissió de docència a què correspongui efectuar la revisió no hi estigui representada l'especialitat que s'ha d'avaluar, aquesta comissió ha de sol·licitar de la comunitat autònoma que designi un especialista, preferentment tutor, que no hagi intervingut directament en l'avaluació del resident. Aquest especialista actua com a vocal de la comissió de docència, amb veu i vot, als únics efectes del procediment de revisió.

Sense perjudici del que preveu l'article 28 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, es

considera que es dóna una causa d'abstenció quan el vocal de la comissió de docència hagi intervingut en el comitè que ha portat a terme l'avaluació negativa del sol·licitant. En aquests supòsits, el vocal esmentat s'ha de substituir, quan sigui necessari, per un altre designat per la comunitat autònoma que actua com a vocal de la comissió de docència, amb veu i vot, als únics efectes del procediment de revisió.

4. En els procediments de revisió, la presidència de la comissió de docència l'ha d'assumir el vicepresident, si n'hi ha, o, si s'escau, el vocal que correspongui en aplicació del que preveu l'article 23.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

5. Els acords de la comissió de docència en què es resolgui la revisió de les avaluacions anuals, excepte les de l'últim any de formació, tenen caràcter definitiu i, per això, si són negatives, han de ser motivades.

La comissió de docència ha de notificar l'avaluació negativa al resident i al gerent de la institució, el qual ha de notificar a l'interessat l'extinció de la seva relació laboral amb el centre com a conseqüència de l'avaluació negativa esmentada.

6. Si l'acord de revisió de l'avaluació és positiu, s'ha de publicar en el tauler d'anuncis en el termini de cinc dies, comptats des de la data de la revisió.

7. Els acords de la comissió de docència en què es resolgui la revisió de les avaluacions anuals d'últim any, sigui quin sigui el seu signe, s'han de traslladar al comitè d'avaluació corresponent amb caràcter immediat perquè aquest comitè porti a terme l'avaluació final en els termes que preveu l'article 25 d'aquest Reial decret.

8. La comissió de docència ha de notificar al Registre Nacional d'Especialistes en Formació el resultat dels acords de revisió de les avaluacions anuals en el termini de 10 dies des de la notificació o, si s'escau, publicació.

Article 25. *L'avaluació final del període de residència.*

L'avaluació final té com a objecte verificar que el nivell de competències adquirit per l'especialista en formació durant tot el període de residència li permet accedir al títol d'especialista.

L'avaluació final s'ha de sotmetre al procediment següent:

1. S'ha de realitzar als residents després de l'avaluació de l'últim any de residència i l'ha de portar a terme el comitè d'avaluació de l'especialitat que en cada cas correspongui, en el termini de deu dies des de la data en què la comissió de docència convoqui els comitès esmentats i els traslladi les avaluacions d'últim any, en els termes que preveu l'article 23.3 d'aquest Reial decret.

Quan les avaluacions finals procedeixin de processos de revisió d'avaluacions anuals negatives d'últim any, les ha de portar a terme el comitè d'avaluació en el termini de cinc dies des que la comissió de docència comuniqui al comitè d'avaluació corresponent el resultat de la revisió, en els termes que estableix l'article 24.6.

2. El comitè d'avaluació, vist l'expedient complet de tot el període de residència, ha d'estendre una acta en què atorgui a cada resident una de les qualificacions següents:

- a) Positiva.
- b) Positiva destacat.
- c) Negativa.

No es pot avaluar de manera negativa els especialistes en formació que hagin obtingut una avaluació positiva en tots els anys del període de residència.

Quan l'avaluació final sigui positiva o positiva destacat, el resident en pot sol·licitar la revisió davant la comissió nacional de l'especialitat de què es tracti, per optar a la qualificació de destacat amb menció o de destacat amb menció especial de l'esmentada comissió, mitjançant la realització de la prova que s'esmenta a l'apartat 2 de l'article següent.

Quan l'avaluació final sigui negativa, el resident en pot sol·licitar la revisió davant la comissió nacional de l'especialitat per dur a terme la prova ordinària i, si s'escau, extraordinària, a què es refereix l'apartat 1 de l'article següent.

3. Els comitès d'avaluació han de traslladar les avaluacions finals a la comissió de docència, que n'ha de publicar una ressenya, signada pel president, en el seu tauler d'anuncis, perquè en el termini de deu dies es puguin consultar en la secretaria de la comissió, en l'horari que s'indiqui, les qualificacions obtingudes en les avaluacions finals.

En la ressenya esmentada s'ha d'informar els interessats que a partir de la seva publicació també s'inicia el còmput del termini de deu dies per sol·licitar la revisió de les avaluacions finals, positives i negatives, davant la comissió nacional de l'especialitat.

La publicació en el tauler d'anuncis de la ressenya esmentada inclou inserir-hi una diligència específica del president de la comissió de docència per fer constar la data exacta en què es publica.

Les sol·licituds de revisió, adreçades al president de la comissió nacional de l'especialitat de què es tracti, s'han de presentar a través de la comissió de docència.

4. Transcorregut aquest termini, el president de la comissió de docència ha de trametre amb caràcter immediat al Registre Nacional d'Especialistes en Formació les avaluacions finals i les seves sol·licituds de revisió. El Registre esmentat ha de traslladar les avaluacions finals positives al Ministeri d'Educació i Ciència, a través del Ministeri de Sanitat i Consum, als efectes de l'expedició de la corresponent ordre de concessió del títol, i ha de comunicar a les comissions nacionals de les diferents especialitats les sol·licituds de revisió que, si s'escau, s'hagin formulat.

Article 26. *La revisió de les avaluacions finals.*

1. Revisió de les avaluacions finals negatives:

Quan l'avaluació final del període de residència sigui negativa, la comissió nacional de la corresponent especialitat ha de procedir a realitzar una prova als residents que ho hagin sol·licitat, per a la revisió de la dita qualificació.

La prova s'ha de dur a terme en els 30 dies següents a la comunicació de les sol·licituds de revisió a la comissió nacional de l'especialitat per part del Registre d'Especialistes en Formació.

La prova s'ha de dissenyar amb subjecció als criteris d'avaluació que estableixi la comissió nacional de l'especialitat de què es tracti i la seva finalitat ha de ser verificar si el resident ha adquirit el nivell suficient de coneixements, habilitats i actituds perquè es considera que ha complert els objectius del programa formatiu.

L'avaluació final positiva o negativa, en aquest últim cas, motivada, s'ha de decidir per majoria absoluta dels seus membres i s'ha de notificar als interessats.

Si es manté l'avaluació negativa, l'interessat té dret a fer una prova extraordinària davant la mateixa comissió, entre els sis mesos, com a mínim, i un any, com a màxim, a comptar de la prova anterior.

La comissió està obligada a notificar a l'interessat la data d'aquesta prova extraordinària amb un mes d'antelació.

La qualificació de la prova extraordinària també s'ha de decidir per majoria absoluta i és definitiva.

La qualificació final obtinguda després de seguir-se el procediment esmentat és definitiva i s'ha d'anotar en el Registre Nacional d'Especialistes en Formació amb els efectes previstos per a les avaluacions finals respecte a la concessió del títol d'especialista.

2. Revisió de les avaluacions finals positives.

Quan l'avaluació final del període de residència sigui positiva, la comissió nacional de la corresponent especialitat ha de procedir a realitzar una prova als residents que ho hagin sol·licitat, per a l'obtenció, segons la següent gradació ascendent, d'alguna de les qualificacions següents:

- a) Destacat amb menció de la comissió nacional de l'especialitat.
- b) Destacat amb menció especial de la comissió nacional de l'especialitat.

La prova s'ha de dur a terme en els trenta dies següents a la comunicació de les sol·licituds a les corresponents comissions nacionals d'especialitat per part del Registre Nacional d'Especialistes en Formació.

Quan el nombre de sol·licituds ho aconselli, es pot convocar els aspirants a la prova esmentada mitjançant una resolució que s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

La finalitat d'aquesta prova, que s'ha de dissenyar amb subjecció als criteris d'avaluació que estableixi la comissió nacional de l'especialitat que correspongui, és avaluar si el nivell de competències adquirit pel resident durant el seu període formatiu li permet obtenir alguna de les qualificacions abans esmentades.

Les qualificacions atorgades per la corresponent comissió nacional en aquesta prova s'han de decidir per majoria absoluta, tenen caràcter definitiu sense possibilitat de prova extraordinària i s'han d'anotar en el Registre Nacional d'Especialistes en Formació.

Els aspirants que no obtinguin alguna de les qualificacions abans esmentades mantenen l'atorgada inicialment pel comitè d'avaluació.

Les qualificacions de destacat amb menció i de destacat amb menció especial atorgades per la corresponent comissió nacional donen dret que el Ministeri de Sanitat i Consum n'expedeixi un diploma acreditatiu, que s'ha de tenir en compte als efectes que preveuen l'article 31.4 de la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut, i l'article 38 de la Llei 44/2003, d'11 de novembre, en els termes que determini cada comunitat autònoma.

Article 27. *Efectes de l'avaluació final.*

1. L'avaluació final positiva del període de residència dóna dret a obtenir el títol oficial d'especialista, per la qual cosa, una vegada notificada al Registre Nacional d'Especialistes en Formació, el Ministeri de Sanitat i Consum ha de procedir a traslladar-ho al Ministeri d'Educació i Ciència, juntament amb la documentació necessària perquè es dictin les ordres de concessió dels títols d'especialista.

Simultàniament a la sol·licitud del títol esmentat, el Registre Nacional d'Especialistes en Formació ha d'expedir el certificat que s'esmenta en el paràgraf segon de l'article 3.3 d'aquest Reial decret.

2. L'avaluació final negativa del període de residència, motivada per la no-presentació o per la no-superació de la prova ordinària o, si s'escau, extraordinària que s'esmenta en l'apartat 1 de l'article anterior, té caràcter definitiu, circumstància que impedeix l'obtenció del títol d'especialista.

Així mateix, aquesta avaluació negativa implica la pèrdua de drets respecte a la prova selectiva en què s'hagi obtingut la corresponent plaça en formació.

Article 28. *Documentació relativa a les avaluacions.*

El Ministeri de Sanitat i Consum, amb l'informe previ de la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de la Salut i tenint en compte les previsions d'aquest Reial decret i els criteris d'avaluació que determinin les comissions nacionals de l'especialitat, ha d'aprovar les directrius bàsiques que han de contenir els documents acreditatius de les avaluacions. Aquestes directrius són aplicables a totes les unitats docents acreditades per impartir formació especialitzada.

Article 29. *Avaluació i control de qualitat de l'estructura docent.*

1. Les unitats docents i els centres acreditats per a la formació d'especialistes en ciències de la salut s'han de sotmetre a mesures de control de qualitat i avaluació, amb la finalitat de comprovar la seva adequació als requisits generals d'acreditació que preveu l'article 26 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, en relació amb l'article 5 d'aquest Reial decret, la correcta impartició dels programes formatius i el compliment de les previsions que contenen les diferents normes que regulen la formació sanitària especialitzada.

2. L'Agència de Qualitat del Sistema Nacional de Salut ha de coordinar les auditories, els informes i les propostes necessaris per acreditar les unitats docents i per avaluar, en el

marc del Pla de qualitat per al Sistema Nacional de Salut i del Pla anual d'auditories docents, el funcionament i la qualitat del sistema de formació, per a la qual cosa pot demanar la col·laboració de les agències de qualitat de les comunitats autònomes, dels seus serveis d'inspecció i dels professionals que amb autorització de la comunitat autònoma corresponent estiguin acreditats com a auditors per l'Agència de Qualitat del Sistema Nacional de Salut per exercir les funcions esmentades. Així mateix, aquesta col·laboració la poden portar a terme les entitats que preveu l'article 62.2 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut.

3. Les comissions de docència de centre o unitat han d'elaborar un pla de gestió de qualitat docent respecte a la unitat o les unitats de les diferents especialitats que es formin en el seu àmbit. Aquest pla l'ha d'aprovar i supervisar la comissió de docència amb subjecció als criteris que estableixin les comunitats autònomes a través dels òrgans competents en matèria de formació sanitària especialitzada i l'Agència de Qualitat del Sistema Nacional de Salut.

En aquests plans de gestió de qualitat s'ha de comptar amb la necessària participació dels residents que, anualment, a través d'enquestes o d'altres instruments que garanteixin l'anonimat, han d'avaluar el funcionament i l'adequació dels recursos humans, materials i organitzatius de la unitat en què s'estiguin formant, així com el funcionament, des del punt de vista docent, de les diferents unitats assistencials i dispositius pels quals fan rotació durant els seus períodes formatius.

4. L'avaluació desfavorable de l'activitat docent d'un centre o una unitat implica la revisió de la seva acreditació i, si s'escau, la seva revocació total o parcial, amb subjecció al que preveu l'article 5 d'aquest Reial decret.

5. Les comunitats autònomes, amb la finalitat d'efectuar el seguiment de la qualitat de la formació especialitzada, han de realitzar, a través dels òrgans competents en la matèria, una enquesta anual i anònima a tots els residents que es formin en els seus respectius àmbits, per comprovar el seu grau de satisfacció quant a la formació rebuda.

6. L'Agència de Qualitat del Sistema Nacional de Salut i les comunitats autònomes han de col·laborar i facilitar-se mútuament la informació necessària per portar a terme l'avaluació de centres i unitats docents.

CAPÍTOL VII

Casos específics

Article 30. *Estades formatives d'estrangers.*

1. Sense perjudici del que disposa la normativa vigent en matèria d'estrangeria i immigració respecte a la situació jurídica dels estrangers a Espanya, correspon al Ministeri de Sanitat i Consum autoritzar estades formatives temporals a graduats i especialistes en ciències de la salut en actiu en països amb els quals s'hagin subscrit convenis de col·laboració cultural, amb subjecció als requisits següents:

a) L'autorització d'aquestes estades no requereix l'homologació o el reconeixement del títol oficial de llicenciat/graduat o d'especialista que tingui el sol·licitant, sense perjudici de la seva necessària validació pel departament que correspongui a fi de constatar que el títol que es té es correspon amb el que al país d'origen habilita per exercir la professió de què es tracti. Aquesta validació només té abast i efectes per dur a terme les activitats pròpies de l'estada formativa.

b) Les estades formatives, durant les quals no hi ha vinculació laboral amb el centre sanitari, s'han de dur a terme en unitats docents acreditades per a la formació d'especialistes i no es poden prendre en consideració per obtenir el títol espanyol d'especialista o per homologar títols estrangers quant a aquest títol espanyol.

c) Els qui duguin a terme estades formatives han de tenir la consideració de personal en formació, per la qual cosa les activitats en què intervinguin han de ser, en tot cas,

planificades, dirigides, supervisades i graduades pels professionals que prestin serveis en la unitat assistencial en què l'estada es dugui a terme.

d) Les estades s'han d'autoritzar per un termini màxim de sis mesos, prorrogable excepcionalment per sis més, mitjançant autorització expressa i fonamentada en causes degudament justificades per la comissió de docència del centre on es du a terme l'estada.

Una vegada conclosa l'estada, no se'n pot autoritzar una de nova al mateix sol·licitant fins que hagin transcorregut cinc anys des que va concloure l'anterior.

e) L'autorització per dur a terme l'estada requereix els informes següents:

1r Informe del responsable del centre estranger on l'interessat presti serveis, en el qual es determinin els objectius concrets que es pretenguin amb la seva realització.

2n Informe de la comissió de docència del centre espanyol d'acollida, en el qual es faci constar l'acceptació de l'interessat i que l'acceptació no perjudica la capacitat docent del centre.

3r Informe favorable de l'òrgan competent en matèria de formació especialitzada de la comunitat autònoma.

f) Els gerents/directors dels centres sanitaris on es portin a terme les estades formatives, amb caràcter previ a iniciar-les, han de requerir que l'interessat tingui assegurats l'assistència sanitària i els riscos derivats de la responsabilitat civil en què pugui incórrer com a conseqüència de les activitats portades a terme durant la seva estada formativa.

2. Conclòs el període formatiu, la comissió de docència ha d'emetre un certificat en què es facin constar les activitats portades a terme i l'avaluació de l'estada formativa com a «satisfactòria» o «no satisfactòria», vistos els informes que emetin els professionals que han tutelat la seva formació.

3. Conclòs l'estada formativa, el Ministeri de Sanitat i Consum, vista l'avaluació que s'esmenta en l'apartat 2 anterior, n'ha d'expedir una certificació acreditativa.

Article 31. *Canvis excepcionals d'especialitat.*

1. Excepcionalment, el Ministeri de Sanitat i Consum, a petició fundada de l'interessat i amb l'informe previ de la comunitat autònoma corresponent, pot autoritzar, per una sola vegada, el canvi d'especialitat que s'estigui cursant en el mateix centre o en un altre de la mateixa comunitat autònoma, sempre que hi hagi plaça vacant acreditada en l'especialitat que se sol·licita, que la petició es faci durant els dos primers anys de formació i que el sol·licitant hagi obtingut en la convocatòria anual de proves selectives per accedir a places de formació sanitària especialitzada en què hagi participat un número d'ordre que li hagi permès accedir, en la convocatòria esmentada, a plaça de l'especialitat a la qual pretén canviar.

2. El canvi d'especialitat requereix els informes de la comissions de docència del centre o la unitat on el sol·licitant s'estigui formant i del centre o la unitat de destí, així com de les comissions nacionals de les dues especialitats implicades.

En l'informe de la comissió de docència d'origen s'hi han de fer constar les activitats portades a terme pel resident al centre o la unitat, segons el que preveu el programa formatiu corresponent.

3. Al mateix temps que emet l'informe que s'esmenta en l'apartat anterior, correspon a la comissió nacional de l'especialitat a la qual s'ha sol·licitat el canvi determinar l'any de formació i els termes en què s'ha de produir la incorporació del resident a partir del moment en què s'autoritzi el canvi d'especialitat sol·licitat.

4. Els canvis d'especialitat s'han d'inscriure en el Registre Nacional d'Especialistes en Formació.

Disposició addicional primera. *Supòsits especials per al nomenament de determinats tutors.*

1. En les especialitats en ciències de la salut de nova creació i les que a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret no s'hagin desenvolupat o estiguin en període d'implantació, els requisits que exigeix l'article 11.5 per al nomenament de tutors s'han de substituir per una experiència acreditada que es correspongui amb l'àmbit professional de l'especialitat de què es tracti, en els termes que determinin els ministeris de Sanitat i Consum i d'Educació i Ciència quan aprovin els requisits generals d'acreditació de cadascuna d'aquestes.

2. Fins que conclogui el procés d'homologació del títol d'especialista en medicina familiar i comunitària que regula el Reial decret 1753/1998, de 31 de juliol, poden ser tutors d'aquesta especialitat, encara que no siguin especialistes, els llicenciats en medicina amb anterioritat a l'1 de gener de 1995, sempre que acreditin exercici professional continuat i experiència docent en l'àmbit de l'atenció primària de salut.

Disposició addicional segona. *Procés d'adaptació de determinades unitats docents ja constituïdes.*

Correspon a les comunitats autònomes la iniciativa per proposar l'adaptació de les unitats docents ja constituïdes, en les quals es formin residents de les especialitats afectades pel que disposa l'article 7 d'aquest Reial decret, a unitats docents de caràcter multiprofessional.

Disposició addicional tercera. *Previsions relatives als especialistes en radiofísica hospitalària.*

1. L'especialista en radiofísica hospitalària es correspon amb l'expert qualificat en radiofísica al qual es refereix l'article 5è del Reial decret 1132/1990, de 14 de setembre, pel qual s'estableixen mesures fonamentals de protecció radiològica de les persones sotmeses a exàmens i tractaments mèdics, així com amb l'expert en física mèdica que defineix l'article 2 de la Directiva 97/43/EURATOM del Consell, de 30 de juny de 1997, relativa a la protecció de la salut davant els riscos derivats de les radiacions ionitzants en exposicions mèdiques, que va substituir la Directiva 84/466 EURATOM del Consell, de 3 de setembre.

2. D'acord amb el que preveuen el Reial decret 783/2001, de 6 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants, i la Instrucció IS-08 de 27 de juliol de 2005, del Consell de Seguretat Nuclear («Butlletí Oficial de l'Estat» de 5 d'octubre de 2005), en els centres i les institucions sanitàries públiques i privats on, d'acord amb la normativa esmentada, hi hagi serveis de protecció radiològica (SPR), les entitats que en siguin titulars han de proposar especialistes en radiofísica hospitalària al Consell de Seguretat Nuclear per cobrir les direccions d'aquests serveis.

Així mateix, les unitats tècniques de protecció radiològica (UTPR) que preveuen el Reial decret 783/2001, de 6 de juliol, i la Instrucció IS-08 abans esmentats, que prestin serveis de protecció radiològica en centres i institucions sanitàries públiques o privats, han d'incorporar en la seva organització un especialista en radiofísica hospitalària mitjançant un vincle contractual escrit.

3. El Consell de Seguretat Nuclear ha d'emetre informe sobre la proposta de programa formatiu de l'especialitat de radiofísica hospitalària abans de la seva aprovació, per assegurar que programa formatiu s'adequa a les previsions sobre protecció radiològica que conté el Reial decret 783/2001 abans esmentat.

4. El que preveu l'apartat 2 d'aquesta disposició respecte a les direccions de protecció radiològica en centres i institucions sanitàries públiques o privades no implica el cessament dels qui a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret estiguin exercint les direccions esmentades sense tenir el títol d'especialista en radiofísica hospitalària, sense perjudici de les facultats de revocació i cessament en aquests llocs per causes diferents de la de no tenir el títol esmentat.

Les previsions de l'apartat 2 d'aquesta disposició respecte a les unitats tècniques de protecció radiològica s'han d'aplicar a les UTPR de nova creació i progressivament a les ja constituïdes, en els termes que determini el Consell de Seguretat Nuclear.

Disposició addicional quarta. *Modificació de la disposició transitòria segona del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria.*

1. Als infermers i ajudants tècnics sanitaris que pretenguin accedir al títol de l'especialitat d'infermeria de salut mental a l'empara del que preveu la disposició transitòria segona del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, els és aplicable aquesta disposició amb les peculiaritats següents:

a) El termini de presentació de sol·licituds per accedir al títol d'especialista és de sis mesos des de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

b) Els requisits que estableix l'apartat 2 de l'esmentada disposició transitòria segona s'han de complir abans de l'entrada en vigor del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, sense perjudici que la formació complementària es pugui dur a terme en el termini de presentació de sol·licituds que preveu l'anterior paràgraf a).

2. Les sol·licituds d'accés al títol d'especialista en infermeria de salut mental presentades a l'empara de la redacció anterior de la disposició transitòria segona del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, mantenen la validesa, sense perjudici que els interessats puguin afegir la documentació que considerin oportuna per completar l'acreditació dels requisits exigits en cada cas en els termes que preveuen els paràgrafs a) i b) de l'anterior apartat 1.

Disposició addicional cinquena. *Aplicació d'aquest Reial decret als centres i les unitats docents acreditats per a la formació d'especialistes en ciències de la salut pertanyents a la xarxa sanitària militar del Ministeri de Defensa.*

Les normes que conté aquest Reial decret les ha d'adaptar el Ministeri de Defensa a les peculiaritats pròpies de la xarxa sanitària militar, així com a les especificitats pròpies del cos militar de sanitat, fins i tot quan algun dels seus membres exerceixi activitats de formació sanitària especialitzada en altres centres i unitats docents del sistema sanitari acreditats per la formació esmentada que no pertanyin a aquesta xarxa.

Disposició addicional sisena. *Adaptació d'aquest Reial decret a la situació específica de les ciutats de Ceuta i Melilla.*

Les referències que fa aquest Reial decret a les comunitats autònomes s'entenen efectuades a l'Institut Nacional de Gestió Sanitària quant a les unitats i els centres acreditats per a la formació d'especialistes en ciències de la salut de les ciutats de Ceuta i Melilla.

Disposició addicional setena. *Equivalència entre avaluació formativa i continuada.*

L'avaluació formativa a la qual es refereix l'article 19 d'aquest Reial decret és equivalent a l'avaluació continuada a la qual es refereixen l'article 4.1.i) del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut, i l'article 3.4 del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria.

Disposició addicional vuitena. *Equivalències entre títols de metge especialista.*

1. Es declaren equivalents entre si els títols de les especialitats mèdiques que s'indiquen a continuació:

- a) Al·lèrgia, a l'actual d'al·lèrgologia.
- b) Anestesiologia, a l'actual d'anestesiologia i reanimació.
- c) Angiologia (cirurgia vascular perifèrica), a l'actual d'angiologia i cirurgia vascular.
- d) Aparell circulatori, a l'actual de cardiologia.
- e) Aparell respiratori, a l'actual de pneumologia.
- f) Cirurgia de l'aparell digestiu, a l'actual de cirurgia general i de l'aparell digestiu.

- g) Cirurgia general, a l'actual de cirurgia general i de l'aparell digestiu.
- h) Cirurgia maxil·lofacial, a l'actual de cirurgia oral i maxil·lofacial.
- i) Cirurgia plàstica i reparadora, a l'actual de cirurgia plàstica, estètica i reparadora.
- j) Cirurgia pulmonar, a l'actual de cirurgia toràctica.
- k) Cirurgia reparadora, a l'actual de cirurgia plàstica, estètica i reparadora.
- l) Dermatologia i venereologia, a l'actual de dermatologia medicoquirúrgica i venereologia.
- m) Hematologia, a l'actual d'hematologia i hemoteràpia.
- n) Hidrologia, a l'actual d'hidrologia mèdica.
- o) Higiene i sanitat, a l'actual de medicina preventiva i salut pública.
- p) Histopatologia, a l'actual d'anatomia patològica.
- q) Medicina espacial, a l'actual de medicina del treball.
- r) Oncologia, a l'actual d'oncologia mèdica.
- s) Pediatria, a l'actual de pediatria i les seves àrees específiques.
- t) Puericultura i pediatria, a l'actual de pediatria i les seves àrees específiques.
- u) Radioteràpia, a l'actual d'oncologia radioteràpica.
- v) Rehabilitació, a l'actual de medicina física i rehabilitació.
- w) Tisiologia, a l'actual de pneumologia.
- x) Traumatologia i ortopèdia, a l'actual de cirurgia ortopèdica i traumatologia.
- y) Traumatologia i cirurgia ortopèdica, a l'actual de cirurgia ortopèdica i traumatologia.

2. Els llicenciats en medicina que tinguin el títol d'especialista en electroradiologia poden sol·licitar del Ministeri d'Educació i Ciència l'obtenció d'un dels títols d'especialista en medicina nuclear, radiodiagnòstic o oncologia radioteràpica, amb l'aportació de la documentació acreditativa d'haver realitzat l'activitat professional especialitzada que correspongui. Amb caràcter previ a la resolució de les sol·licituds esmentades pel Ministeri d'Educació i Ciència, la comissió nacional de l'especialitat que es vol obtenir ha d'emetre un informe motivat sobre cadascuna d'aquestes.

Disposició transitòria primera. *Terminis d'adaptació normativa.*

1. Quant a les comissions de docència i tutors:

Fins que les comunitats autònomes dictin, en el termini d'un any des de la publicació d'aquest Reial decret, les disposicions de desplegament que preveuen els seus articles 10, 11.4, 11.5, 12, 13 i 15.5, segueixen en vigor els apartats primer, segon, tercer, quart, cinquè, sisè, setè i la disposició addicional sisena de l'Ordre de 22 de juny de 1995, per la qual es regulen les comissions de docència i els sistemes d'avaluació de la formació de metges i farmacèutics especialistes.

Les comunitats autònomes, mitjançant les disposicions de desplegament esmentades, han de regular el règim transitori que permeti adaptar les comissions de docència i tutors al que disposa aquest Reial decret, i incloure el canvi de denominació de les comissions assessores i dels coordinadors de les unitats docents de medicina familiar i comunitària, medicina preventiva i salut pública i medicina del treball per les de comissions de docència i caps d'estudis de formació especialitzada, respectivament.

El que preveu l'article 11.3 respecte al nombre màxim de residents per tutor s'ha d'aplicar de manera progressiva, en el termini de tres anys, en les unitats docents acreditades a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret i de manera immediata, a les unitats docents de nova creació.

2. Quant a l'avaluació:

En el termini d'un any, el Ministeri de Sanitat i Consum, mitjançant una resolució de la Direcció General de Recursos Humans i Serveis Econòmic Pressupostaris, ha d'aprovar les directrius a les quals es refereix l'article 28 d'aquest Reial decret.

Els residents que hagin obtingut plaça en formació en convocatòries anteriors a la data en la qual s'aprovin aquestes directrius han de seguir sent avaluats segons el que preveuen els apartats vuitè, novè, desè i onzè de l'Ordre de 22 de juny de 1995 abans esmentada i la disposició addicional cinquena del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es

regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut, sense perjudici de les previsions específiques que conté la disposició transitòria tercera de l'esmentat Reial decret respecte a les especialitats d'infermeria.

Les previsions que conté el capítol VI d'aquest Reial decret són plenament aplicables als residents que obtinguin plaça en formació en convocatòries posteriors a la data en la qual s'aprovin les directrius que s'esmenten en el paràgraf primer d'aquest apartat.

No obstant això, també poden participar, per una sola vegada, en la primera prova que es convoqui una vegada finalitzat el seu període formatiu, els residents que a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret estiguin cursant la residència.

Així mateix, en les especialitats la durada de les quals sigui d'un, dos i tres anys, s'han d'acumular en un mateix any la convocatòria i la realització de les proves a les quals es refereix l'article 26.2 d'aquest Reial decret al moment en què conclougui la primera promoció de les especialitats de tres anys.

3. Quant al llibre del resident:

En el termini d'un any des de la publicació d'aquest Reial decret, les comissions nacionals de les especialitats en ciències de la salut que s'esmenten en els apartats 1, 2, 3 i 5 de l'annex I han de dissenyar l'estructura bàsica del llibre del resident de cada especialitat en els termes que preveu l'article 18 d'aquest Reial decret.

Aquest termini és de dos anys per a les especialitats d'infermeria obstetricoginecològica (llevadora) i infermeria de salut mental, i de tres anys, a partir del moment de la implantació, per a les especialitats que encara no s'han desenvolupat.

Disposició transitòria segona. *Convocatòria de places en règim d'alumnat.*

Fins que el Govern adopti la decisió que correspongui en el termini que preveu la disposició transitòria quarta de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, el règim d'alumnat continua sent el sistema formatiu de les especialitats mèdiques d'hidrologia mèdica, medicina de l'educació física i de l'esport, i medicina legal i forense, incloses en l'apartat tercer de l'annex del Reial decret 127/1984, i de l'especialitat farmacèutica de farmàcia industrial i galènica, inclosa en el grup 2n de l'article tercer del Reial decret 2708/1982, de 15 d'octubre.

Les places d'aquestes especialitats que, si s'escau, es convoquin, a proposta del Ministeri d'Educació i Ciència, s'han de seleccionar a través de la prova d'accés a la qual es refereix l'article 22.1 de la Llei esmentada.

Disposició transitòria tercera. *Reconeixement de títols d'especialista obtinguts en altres països.*

1. En el termini d'un any des de la publicació d'aquest Reial decret, el Govern ha de desplegar el que estableixen els apartats 1 i 2 de l'article 18 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre.

Fins que es desplegui la norma esmentada, el procediment que regula l'Ordre de 14 d'octubre de 1991 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 23 d'octubre), modificada per l'Ordre de 16 d'octubre de 1996 («Butlletí Oficial de l'Estat» de 19 d'octubre), per la qual es regulen les condicions i el procediment d'homologació dels títols estrangers de farmacèutics i metges especialistes pels corresponents títols oficials espanyols, també s'aplica a les sol·licituds d'homologació de títols estrangers d'especialistes no comunitaris d'altres professions sanitàries diferents de les de metge o farmacèutic.

2. El reconeixement dels títols d'especialista obtinguts en estats membres de la Unió Europea o en estats on sigui aplicable la lliure circulació de treballadors i la llibertat d'establiment i lliure prestació de serveis dels professionals, cal atènyer-se al que estableixen les normes comunitàries i les espanyoles de desplegament reguladores d'aquest reconeixement.

Disposició transitòria quarta. *Reconeixement de períodes formatius.*

Fins que es desplegui l'article 19.2 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, correspon al Ministeri de Sanitat i Consum resoldre les sol·licituds de reconeixement de períodes

formatius previs de residents en formació d'acord amb el que preveu l'Ordre de 18 de juny de 1993, sobre reconeixement de períodes formatius previs dels metges i farmacèutics residents en formació.

Les referències que l'apartat segon de l'Ordre esmentada fa a l'informe previ de la Direcció General d'Ordenació Professional del Ministeri de Sanitat i Consum i a la resolució de la Direcció General d'Ensenyament Superior del Ministeri d'Educació i Ciència s'entenen referides, respectivament, a la Subdirecció General d'Ordenació Professional i a la Direcció General de Recursos Humans i Serveis Economicopressupostaris del Ministeri de Sanitat i Consum.

Disposició transitòria cinquena. *Normativa aplicable a les proves d'accés.*

1. Fins que es desplegui l'article 22 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, en les convocatòries anuals de proves selectives per accedir a places de formació sanitària per a metges, farmacèutics, químics, biòlegs, bioquímics, psicòlegs i radiofísics hospitalaris s'han de tenir en compte les previsions següents:

a) En l'oferta de places en formació pel sistema de residència que s'inclogui en cada convocatòria s'han de distingir dos grups: un que inclogui les places que s'han d'adjudicar en centres de titularitat pública o privada que tinguin el mateix sistema d'adjudicació que aquells, i un altre d'integrat per les places pertanyents a centres de titularitat privada que exerceixin el dret de conformitat prèvia als aspirants que pretenguin accedir-hi.

El dret de conformitat prèvia només es pot fer efectiu si l'aspirant ha superat la puntuació mínima que, si s'escau, s'estableixi i si ha obtingut en la prova selectiva un número d'ordre igual o menor al total de places convocades per a la titulació de què es tracti, en el grup integrat per les places que s'adjudiquen pel sistema públic.

A aquests efectes, els aspirants estan obligats a presentar en el moment de sol·licitar l'assignació de plaça en un centre privat el document acreditatiu de la conformitat expressa del centre.

Així mateix, a proposta de la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut, en les convocatòries anuals de proves selectives per accedir a places de formació sanitària especialitzada es poden preveure quotes territorials o altres criteris d'adjudicació de places, quan ho requereixi la planificació de les necessitats d'especialistes i sense perjudici dels principis d'igualtat, capacitat i mèrit.

b) La prova selectiva per als qui pretenguin accedir a places en formació de radiofísica hospitalària ha de consistir, exclusivament, en la realització d'un exercici de respostes múltiples sobre física i altres disciplines, com ara matemàtiques, relacionades amb l'ús de les radiacions.

c) Per ser adjudicatari d'una plaça en formació sanitària especialitzada es requereix que la puntuació particular obtinguda en l'exercici de respostes múltiples al qual es refereix l'article 6.1, regla primera, de l'Ordre de 27 de juny de 1989, per la qual s'estableixen les normes reguladores de les proves selectives per a l'accés a places de formació sanitària especialitzada, sigui positiva o, si s'escau, superior a la puntuació mínima en els termes que es determinin en cada convocatòria, i, per tant, estan exclosos de la prova selectiva els aspirants que no compleixin aquesta condició.

d) El percentatge que s'esmenta a l'article 7.2 de l'Ordre de 27 de juny de 1989 respecte al nombre màxim de places ofertes en cada convocatòria que es poden adjudicar a nacionals de països no membres de la Unió Europea amb conveni de col·laboració cultural ha de ser del 10 per cent per a metges i del 5 per cent per a farmacèutics.

e) Es modifica el barem aplicable a la valoració dels mèrits acadèmics dels participants en les proves selectives per a la formació d'especialistes, que figura com a annex de l'Ordre de 27 de juny de 1989, en la redacció que en fa l'Ordre d'11 de juliol de 2000, en els termes següents: s'eleva de dos a quatre el nombre de decimals que figura en el paràgraf final de l'apartat I, s'elimina l'apartat II d'aquest barem «Estudis de doctorat» i l'actual apartat III «Títol de doctor» passa a ser el II, amb les valoracions següents en la tesi doctoral: 0,25 punts per la qualificació d'apte, 0,50 punts per la qualificació de notable, 0,75 punts per la qualificació d'excel·lent i 1 punt per la qualificació d'excel·lent «cum laude».

f) Els aspirants han de tenir un coneixement adequat de l'espanyol, que s'ha d'acreditar en els termes que s'estableixin en cada convocatòria.

g) En les convocatòries anuals de proves selectives per accedir a places de formació sanitària especialitzada, es pot preveure l'adopció de mesures que afavoreixin la incorporació a la plaça adjudicada i la conclusió dels períodes formatius en l'especialitat que s'estigui cursant, sempre que no s'impedeixi la participació en convocatòries posteriors a aquella en què es va obtenir plaça.

Amb aquesta finalitat, en les convocatòries esmentades es pot preveure que els residents que en el moment de presentar la sol·licitud per participar en les proves d'accés estiguin realitzant un període de formació especialitzada pel sistema de residència només hi puguin concórrer si en el termini de presentació de sol·licituds aporten la renúncia prèvia i expressa a la plaça en formació en què estigui exercint.

2. A les convocatòries anuals per accedir a places de formació sanitària especialitzada d'especialitats d'infermeria, els són aplicables les previsions que sobre això conté l'article 4 del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria, així com les previsions que contenen els paràgrafs a), c), e), f) i g) de l'anterior apartat 1.

3. En les convocatòries anuals de proves selectives per accedir a places de formació sanitària especialitzada, es poden incorporar les modificacions derivades de les mesures que s'adoptin per a la incorporació progressiva de criteris de troncalitat en la formació d'especialistes en ciències de la salut, a l'empara del que preveu l'article 19 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre.

Disposició derogatòria primera. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior s'oposin al que disposa aquest Reial decret i en concret les normes següents:

1. El Reial decret 127/1984, d'11 de gener, pel qual es regula la formació mèdica especialitzada i l'obtenció del títol de metge especialista.

El que preveu el paràgraf anterior s'entén sense perjudici del que estableixen la disposició derogatòria segona i la disposició transitòria segona d'aquest Reial decret respecte a les especialitats mèdiques en règim d'alumnat.

2. El Reial decret 139/2003, de 7 de febrer, pel qual s'actualitza la regulació de la formació mèdica especialitzada, excepte la disposició transitòria primera, que segueix en vigor fins que conclou el procediment d'accés al títol de metge especialista en medicina del treball, regulat per la mateixa disposició transitòria.

3. El Reial decret 2708/1982, de 15 d'octubre, pel qual es regulen els estudis d'especialització i l'obtenció del títol de farmacèutic especialista, sense perjudici del que preveuen la disposició derogatòria segona i la disposició transitòria tercera d'aquest Reial decret, respecte a les especialitzacions farmacèutiques en règim d'alumnat.

4. El Reial decret 365/2004, de 5 de març, pel qual es crea el títol de farmacèutic especialista en immunologia, excepte les disposicions transitòries primera i tercera, que segueixen en vigor fins que conclouin els procediments d'accés al títol d'especialista en immunologia, regulats per les mateixes disposicions transitòries.

5. El Reial decret 220/1997, de 14 de febrer, pel qual es crea i regula l'obtenció del títol oficial d'especialista en radiofísica hospitalària.

6. El Reial decret 2490/1998, de 20 de novembre, pel qual es crea i regula el títol oficial de psicòleg especialista en psicologia clínica, excepte la disposició addicional tercera i les disposicions transitòries primera, segona, tercera i quarta, fins que conclouin els procediments d'accés a aquest títol per les vies transitòries esmentades.

7. El Reial decret 1163/2002, de 8 de novembre, pel qual es creen i regulen les especialitats sanitàries per a químics, biòlegs i bioquímics, excepte les disposicions transitòries primera, segona, tercera, quarta i cinquena, fins que conclouin els procediments d'accés a aquests títols per les vies transitòries esmentades.

Excepcionalment, i només als efectes de les disposicions transitòries esmentades, la comissió nacional de l'especialitat corresponent, amb la composició que preveu l'article 3 del Reial decret 1163/2002, de 8 de novembre, segueix exercint les funcions que la dita norma li assigna.

8. Es deroga l'incís final de l'article 4.6 de Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria, el tenor literal del qual és el següent «... i, llevat que acreditin un motiu suficient per a això, poden ser penalitzats en la seva puntuació fins en les dues convocatòries següents».

Així mateix, se suprimeixen el paràgraf segon de l'apartat 3 i el paràgraf segon de l'apartat 4 de la disposició transitòria segona del Reial decret 450/2005, de 22 d'abril, abans esmentat, relatius a l'especialitat d'infermeria de salut mental.

9. L'Ordre ministerial de 22 de juny de 1995, per la qual es regulen les comissions de docència i els sistemes d'avaluació de la formació de metges i farmacèutics especialistes, sense perjudici del que preveu la disposició transitòria primera d'aquest Reial decret.

10. L'Ordre del Ministeri de la Presidència de 24 de juny de 1998, per la qual es desplega el Reial decret 992/1987, de 3 de juliol, sobre l'obtenció del títol d'infermer especialista.

11. Els articles 1, 2, 3, 5.3, 12, 13, 14.3 i 4, 15.2, 16.2, 17.2 i 3 de l'Ordre de 27 de juny de 1989, per la qual s'estableixen les normes reguladores de les proves selectives per a l'accés a places de formació sanitària especialitzada.

12. L'Ordre d'11 de febrer de 1981, sobre equivalències entre especialitats anteriors al Reial decret de 15 de juny de 1978 i les seves noves denominacions i sistema transitori de concessió del títol d'especialista als qui hagin iniciat la seva formació abans de l'1 de gener de 1980, en el que encara estava vigent fins a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

Disposició derogatòria segona. Extinció de determinades especialitats en règim d'alumnat.

En compliment del que preveu la disposició transitòria quarta de la Llei 44/ 2003, de 21 de novembre, relativa a les especialitats el sistema de formació de les quals no és el de residència, i sense perjudici del que estableix la disposició transitòria segona respecte a les especialitats que s'hi esmenten:

1. Es declara a extingir, des de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret, l'especialitat mèdica en règim d'alumnat d'estomatologia, sense perjudici de l'exercici professional d'aquests especialistes, a l'empara del que preveu l'article 6.2.c) de la Llei 44/ 2003, de 21 de novembre, dels drets professionals i de qualsevol tipus inherents al títol de metge especialista en estomatologia, inclosos els derivats de l'equiparació professional amb els llicenciats en odontologia, com a conseqüència del que preveu la disposició addicional de la Llei 10/1986, de 17 de març, sobre odontòlegs i altres professionals relacionats amb la salut dental.

2. Es declara a extingir, des de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret, l'especialització farmacèutica en règim d'alumnat d'anàlisi i control de medicaments, sense perjudici dels drets professionals i de qualsevol tipus inherents a aquest títol que tinguin els qui l'hagin obtingut a l'empara del que preveu el règim transitori per accedir-hi, regulat pel Reial decret 412/1997, de 21 de març, i Ordre de 31 d'octubre de 1997.

3. Queden suprimides, des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, les especialitzacions farmacèutiques no desenvolupades de farmacologia experimental, microbiologia industrial, nutrició i dietètica, sanitat ambiental i salut pública, tecnologia i higiene alimentària, i toxicologia experimental i analítica.

Disposició final primera. Nova redacció de l'article 5.1.b) del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut.

L'article 5.1.b) del Reial decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut, queda redactat de la manera següent:

«b) Entre el final d'una jornada i el començament de la següent hi ha d'haver, com a mínim, un període de descans continu de 12 hores.

En tot cas, després de 24 hores de treball ininterromput, bé sigui de jornada ordinària que s'hagi establert excepcionalment, bé sigui de jornada complementària, bé sigui de temps conjunts de les dues, el resident ha de tenir un descans continu de 12 hores, excepte en els casos d'emergència assistencial. En aquest últim cas, s'ha d'aplicar el règim de descansos alternatius que preveu la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut.»

Disposició final segona. *Títol competencial.*

1. Aquest Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1.30a de la Constitució per a la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols professionals.

2. Tenen la consideració de normes bàsiques el capítol IV, els articles 10.2 i 14 i la disposició addicional tercera d'aquest Reial decret, que es dicten a l'empara del que estableix l'article 149.1.1a i 16a de la Constitució.

3. L'article 30 d'aquest Reial decret es dicta a l'empara de la competència atribuïda a l'Estat en l'article 149.1.2a de la Constitució en matèria d'estrangeria.

4. La disposició final primera es dicta a l'empara de la competència atribuïda a l'Estat a l'article 149.1.7a de la Constitució en matèria de legislació laboral.

Disposició final tercera. *Desplegament normatiu.*

Els ministeris de Sanitat i Consum i d'Educació i Ciència, en l'àmbit de les seves competències, han de dictar les disposicions que calguin per a l'execució i el compliment del que preveu aquest Reial decret.

Disposició final quarta. *Supervisió de la qualitat de la formació especialitzada en ciències de la salut.*

Els ministeris de Sanitat i Consum i d'Educació i Ciència i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves respectives competències, han de vetllar per la qualitat de la formació especialitzada en ciències de la salut i pel seu desenvolupament d'acord amb el que estableix aquest Reial decret.

El Ministeri de Sanitat i Consum, amb la finalitat de homogeneïtzar l'aplicació pràctica de la formació sanitària especialitzada, pot convocar, amb l'acord previ amb la Comissió de Recursos Humans, reunions de treball dels presidents de les comissions de docència, a les quals també hi han d'assistir representants de les comunitats autònomes. En aquestes reunions s'ha de proposar l'estudi i la deliberació de temes d'interès comú per a més eficiència del sistema de formació especialitzada i dels programes formatius.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Sense perjudici del que preveu la disposició transitòria primera, el present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 8 de febrer de 2008.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

ANNEX I

Relació d'especialitats en ciències de la salut pel sistema de residència

1. Especialitats mèdiques per accedir a les quals s'exigeix tenir un títol universitari oficial que habiliti per exercir a Espanya la professió de metge:

Allergologia.
Anatomia patològica.

Anestesiologia i reanimació.
Angiologia i cirurgia vascular.
Aparell digestiu.
Cardiologia.
Cirurgia cardiovascular.
Cirurgia general i de l'aparell digestiu.
Cirurgia oral i maxil·lofacial.
Cirurgia ortopèdica i traumatologia.
Cirurgia pediàtrica.
Cirurgia plàstica, estètica i reparadora.
Cirurgia toràctica.
Dermatologia medicoquirúrgica i venereologia.
Endocrinologia i nutrició.
Farmacologia clínica.
Geriatría.
Hematologia i hemoteràpia.
Medicina del treball.
Medicina familiar i comunitària.
Medicina física i rehabilitació.
Medicina intensiva.
Medicina interna.
Medicina nuclear.
Medicina preventiva i salut pública.
Nefrologia.
Pneumologia.
Neurocirurgia.
Neurofisiologia clínica.
Neurologia.
Obstetrícia i ginecologia.
Oftalmologia.
Oncologia mèdica.
Oncologia radioteràpica.
Otorinolaringologia.
Pediatría i les seves àrees específiques.
Psiquiatria.
Radiodiagnòstic.
Reumatologia.
Urologia.

2. Especialitzacions farmacèutiques per accedir a les quals s'exigeix tenir un títol universitari oficial que habiliti per exercir a Espanya la professió de farmacèutic:

Farmàcia hospitalària.

3. Especialitats de psicologia per accedir a les quals s'exigeix tenir un títol universitari oficial de grau en l'àmbit de la psicologia o de llicenciat en psicologia:

Psicologia Clínica.

4. Especialitats d'infermeria per accedir a les quals s'exigeix tenir un títol universitari oficial que habiliti per exercir a Espanya la professió d'infermera:

Infermeria de salut mental.
Infermeria de cures medicoquirúrgiques
Infermeria del treball.
Infermeria familiar i comunitària.
Infermeria geriàtrica.

Infermeria obstetricoginecològica (llevador).
Infermeria pediàtrica.

5. Especialitats multidisciplinàries per accedir a les quals s'exigeix tenir els títols universitaris oficials de grau, o si s'escau de llicenciat, en cadascun dels àmbits que a continuació s'especifiquen:

Anàlisis clíniques: biologia, bioquímica, farmàcia, medicina o química.

Bioquímica clínica: biologia, bioquímica, farmàcia, medicina o química.

Immunologia: biologia, bioquímica, farmàcia o medicina.

Microbiologia i parasitologia: biologia, bioquímica, farmàcia, medicina o química.

Radiofarmàcia: biologia, bioquímica, farmàcia o química.

Radiofísica hospitalària: física i altres disciplines científiques i tecnològiques.

ANNEX II

Unitats docents de caràcter multiprofessional

a) Unitats docents de salut mental, on es formen metges especialistes en psiquiatria, psicòlegs especialistes en psicologia clínica i infermers especialistes en infermeria de salut mental.

b) Unitats docents de pediatria, on es formen metges especialistes en pediatria i les seves àrees específiques i infermers especialistes en infermeria pediàtrica.

c) Unitats docents d'atenció familiar i comunitària, on es formen metges especialistes en medicina familiar i comunitària i infermers especialistes en infermeria familiar i comunitària.

d) Unitats docents de salut laboral, on es formen metges especialistes en medicina del treball i infermers especialistes en infermeria del treball.

e) Unitats docents de geriatria, on es formen metges especialistes en geriatria i infermers especialistes en infermeria geriàtrica.

f) Unitats docents d'obstetrícia i ginecologia, on es formen metges especialistes en obstetrícia i ginecologia i infermers especialistes en infermeria obstetricoginecològica (llevador).